

02/09/2024

+ Regelgeving en financiering lokale dienstencentra

Zorg en gezondheid - Lokale dienstencentra

Op deze pagina vind je de belangrijkste regelgeving voor lokale dienstencentra (LDC). Ontdek alles over het woonzorgdecreet, financiering, infrastructuur en personeelsomkadering.

Woonzorgdecreet en uitvoeringsbesluit

Als lokaal dienstencentrum ben je erkend door het Departement Zorg en moet je voldoen aan de erkennings- en kwaliteitsnormen volgens het woonzorgdecreet van 15 februari 2019.

Het uitvoeringsbesluit van 28 juni 2019 bepaalt de regels voor programmatie, erkenningsvoorwaarden en subsidies buiten de Vlaamse Sociale Bescherming.

[Bekijk de specifieke erkenningsregels voor lokale dienstencentra.](#) [↗](#)

Programmatie

Een gemeente in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kan één lokaal dienstencentrum oprichten per 15.000 inwoners. Je vindt [de details over de programmatie](#) [↗](#) op de website van het Departement Zorg.

De minister van Welzijn stelt evaluatiecriteria op om te bepalen of een aanvraag voor een erkenning binnen de programmatie past. Deze criteria gaan onder meer over de locatie en de algemene werkingsprincipes van het lokaal dienstencentrum. Je vindt de criteria in het ministeriële besluit van 30 april 1999 over de evaluatiecriteria voor de programmatie van lokale dienstencentra [↗](#).

Erkenning en financiering

Wil je een lokaal dienstencentrum erkend en **gefinancierd** krijgen? Vraag dan eerst een voorafgaande vergunning aan bij het Departement Zorg [↗](#). Na goedkeuring van deze vergunning kun je je dienstencentrum laten erkennen [↗](#) en een subsidie aanvragen [↗](#).

Wil je een antennepunt toevoegen als extra locatie? Volg dan dezelfde procedure.

Erkende lokale dienstencentra ontvangen jaarlijks een **subsidie**. Om de subsidie te behouden, moet je voldoen aan alle erkenningsvoorwaarden en elk jaar een financieel verslag indienen [↗](#).

Voor het werkjaar 2025 krijg je als openbaar lokaal dienstencentrum in het Vlaamse Gewest **44.216,79 euro** subsidie. Dit bedrag ontvang je in vier voorschotten van **9.948 euro** en een eindsaldo van **4.424,79 euro**.

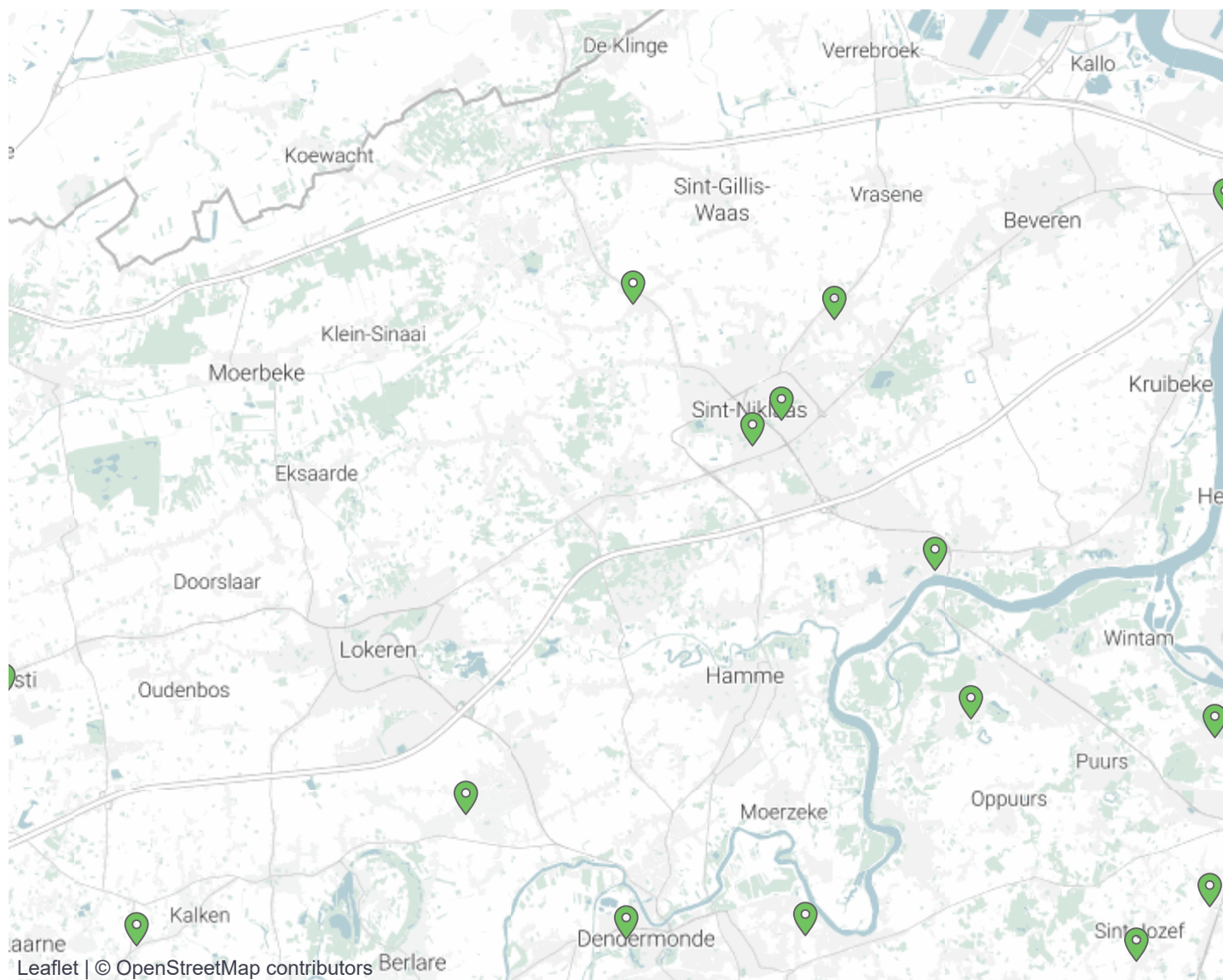
Uitbetalingsdata voor de voorschotten in 2025

- Eerste voorschot op 28 januari 2025
- Tweede voorschot op 1 april 2025
- Derde voorschot op 1 juli 2025
- Vierde voorschot op 1 oktober 2025

Je ontvangt het saldo van 2024 op 31 juli 2025.

Je vindt meer informatie over de subsidiebedragen voor 2025 en eerdere jaren [↗](#) op de website van het Departement Zorg.

Overzicht erkende lokale dienstencentra in Vlaanderen en Brussel

Door VVSG

Bron: Gegevens e-loket Vlaamse overheid m

Veelgestelde vragen over financiering en erkenning

Ons LDC heeft een erkenningsbeslissing ontvangen. Vanaf wanneer krijgen wij subsidies?

Alle nieuwe initiatieven worden getoetst aan de middelen die op de begroting van het lopende jaar beschikbaar zijn voor nieuwe initiatieven. Een nieuw initiatief is een thuiszorgvoorziening die:

- erkend is vóór 1 juli van het lopende jaar (de datum die daarbij in aanmerking wordt genomen, is de datum van de erkenningsbeslissing);
- nog niet gesubsidieerd wordt.

Zijn er voldoende middelen beschikbaar in de begroting om alle nieuwe initiatieven te subsidiëren? Dan komen alle voorzieningen in aanmerking voor subsidies. Zijn de middelen niet toereikend? Dan bepaalt een prioriteitschema welke initiatieven subsidies krijgen. Bij het opstellen van dit schema voor de dienstencentra houdt de minister onder andere rekening met:

- de datum van de erkenningsbeslissing
- de geografische spreiding van de dienstencentra over de Vlaamse provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- de mate waarin het dienstencentrum in de periode van 1 jaar die voorafging aan de datum waarop de initiatiefnemer zijn ontvankelijke erkenningsaanvraag ingediend had, al actief was als dienstencentrum

Ter verduidelijking

LDC erkend **tussen 1 juli 2023 en 30 juni 2024:**

- beslissing over subsidie na 1 juli 2024, voorziening krijgt bericht in het najaar van 2024
- LDC ontvangt ten vroegste een subsidie vanaf 1 januari 2024

LDC erkend **na 30 juni 2024:**

- beslissing over subsidie na 1 juli 2025, voorziening krijgt bericht in het najaar van 2025
- LDC ontvangt ten vroegste een subsidie vanaf 1 januari 2025

Ons LDC verhuist naar een nieuwe locatie. Hoe geven we het nieuwe adres door aan het Departement Zorg?

Wanneer een LDC verhuist moet je zowel een aanvraag doen voor een voorafgaande vergunning [↗](#) als een aanvraag voor een erkenning [↗](#) op de nieuwe locatie. In de formulieren lees je welke bewijsstukken je moet meesturen.

De aanvraagdossiers mail je naar thuiszorg@vlaanderen.be.

De bestaande erkenning blijft gewoon lopen, alsook de bijhorende subsidies.

Hoe en wanneer bezorg je je financieel verslag aan het Departement Zorg?

Bezorg het financiële verslag [↗](#) **uiterlijk één week nadat de jaarrekening goedgekeurd of vastgesteld is** door het daartoe bevoegde orgaan (algemene vergadering, gemeenteraad, ...), en ten laatste op 1 oktober.

Daarvoor gebruik je een vast formulier [↗](#). Het formulier moet ingevuld en ondertekend worden door iemand die de rechtspersoon die het lokaal dienstencentrum uitbaat, juridisch kan vertegenwoordigen.

Bij het formulier voeg je alle documenten die vermeld worden bij het antwoord dat je in vraag 6 van het formulier aangekruist hebt. Het gaat enerzijds om een aantal **boekhoudkundige documenten** en anderzijds om een **subsidielijst**. Voeg geen bijlagen samen, maar gebruik voor elke bijlage een apart document, en gebruik de de correcte naam, zoals aangegeven in vraag 6.

Mail het formulier met de bijbehorende bewijsstukken naar thuiszorg@vlaanderen.be.

Boekhoudkundige documenten

Afhankelijk van wie de initiatiefnemer van het lokaal dienstencentrum is (de aard van de rechtspersoon), bestaat het financiële verslag uit andere documenten.

Lokale dienstencentra die opgericht zijn door een **OCMW** of een vereniging of vennootschap voor maatschappelijk welzijn, opgericht binnen Titel 4 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur:

- de resultatenrekening van het (sub)activiteitencentrum lokaal dienstencentrum;
- een toelichting over de wijze waarop kosten en opbrengsten verdeeld werden over de verschillende (sub)activiteitencentra van het OCMW.

Lokale dienstencentra die opgericht zijn door een **ander openbaar bestuur** (gemeente- of stadsbestuur, intercommunale ...):

- een uittreksel uit de rekening van het openbaar bestuur met alle rekeningen die betrekking hebben op het lokaal dienstencentrum.

Subsidielijst

Op de subsidielijst vermeld je **alle subsidies** die in het werkjaar in kwestie aan het lokaal dienstencentrum verstrekt zijn door een overheid, samen met de subsidieverleners en het doel van die subsidies.

Het is belangrijk dat op die lijst de **volledige subsidiebedragen** vermeld worden (zowel de al uitbetaalde voorschotten als het vermoedelijke saldo dat nog uitbetaald zal worden). Geef telkens aan of het om het correcte subsidiebedrag gaat, dan wel om het vermoedelijke bedrag of een raming van het bedrag.

Hoe verloopt de procedure voor het wijzigen van de initiatiefnemer van een LDC?

Dien je aanvraag voor de overdracht van het LDC in vóór 1 september van jaar x. De overdracht gaat dan in op 1 januari van jaar x+1.

Bijvoorbeeld: als je de aanvraag indient vóór 1 september 2024, dan vindt de overdracht plaats op 1 januari 2025.

De toepasselijke regelgeving voor de overdracht van een erkenning is terug te vinden in het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de procedures voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers van 5 juni 2009, Hoofdstuk VIII, artikel 34/5 [↗](#):

De erkenning en, als dat van toepassing is, het recht op subsidiëring van een lokaal of een regionaal dienstencentrum dat erkend is met toepassing van hoofdstuk II en aan alle erkenningsvoorwaarden voldoet, kunnen op 1 januari worden overgedragen als aan de volgende voorwaarden voldaan is:

1° voor 1 september van het voorgaande jaar wordt een afschrift van de overeenkomst tot overdracht van het dienstencentrum aan het agentschap bezorgd;

2° na de overdracht blijft de continuïteit verzekerd van de hulp- en dienstverlening die door het overgedragen dienstencentrum werd verstrekt. De wijze waarop de continuïteit van de hulp- en dienstverlening wordt verzekerd, wordt aangetoond aan de hand van een personeelsplan en een opvolgingsplan voor de gebruikers van het dienstencentrum waarvan de erkenning wordt overgedragen;

3° het dienstencentrum blijft aan alle erkenningsvoorwaarden voldoen.

Hierbij moet duidelijkheid zijn ook over de infrastructuur en dergelijke. Vind er ook een overdracht plaats? Dan moet je een nieuw eigendomsbewijs indienen. Of wordt er gewerkt op basis van een huurcontract?

Bij overdracht van de erkenning, worden ook de subsidies mee overgedragen. Deze blijven dus gewoon lopen.

Zorg en ondersteuning

Een erkend lokaal dienstencentrum heeft verschillende opdrachten volgens artikel 6 tot en met 13 van bijlage 1 van het stambesluit [↗](#).

- Een buurtanalyse maken en een meerjarenplan opstellen
- Informatie aanbieden, ontspanning en ontmoetingsactiviteiten organiseren
- Een signaalfunctie opnemen
- Sociale cohesie versterken

- Preventie, vroegdetectie en toeleiding voorzien
- Een brugfunctie vervullen tussen zorg- en welzijnsactoren en de gebruiker
- Buurthulp bieden of ondersteunen, en burenhulp stimuleren en faciliteren
- Optioneel: warme maaltijden aanbieden

Organisatie en werking

Om de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen, voldoet een lokaal dienstencentrum aan de volgende voorwaarden.

- Minimaal 32 uur per week open voor opvang en ontmoeting
- Minimaal 2 adviesmomenten per jaar organiseren
- Inspraak van gebruikers in de werking mogelijk maken
- Een toegankelijk aanspreekpunt bieden
- Discrete privégesprekken garanderen
- Bereikbaar en toegankelijk zijn voor (kwetsbare) gebruikers

Personeel

Elk lokaal dienstencentrum heeft **minimaal een centrumleider** in dienst voor 0,5 VTE (voltijdsequivalent), met een bachelor- of masterdiploma. In de praktijk blijkt dat een halftijdse centrumleider vaak niet voldoende is voor een optimale werking.

Openbare lokale dienstencentra hebben gemiddeld 3,8 VTE aan personeel in dienst.

Daarnaast zijn vrijwilligers niet weg te denken uit een werking van een lokaal dienstencentrum. Zij begeleiden activiteiten, bemannen de bar, doen huisbezoeken en bieden administratieve ondersteuning. Hun inzet is onmisbaar voor een goede dienstverlening.

Infrastructuur en bouwsubsidies (VIPA)

Lokale dienstencentra organiseren activiteiten en bieden diensten aan zowel in hun eigen infrastructuur als op andere locaties of in gedecentraliseerde antennes. Er zijn drie manieren om een lokaal dienstencentrum uit te bouwen.

- Het centrum bestaat uit een hoofdgebouw op één locatie.

- Het centrum bestaat uit een hoofdgebouw met antennes op verschillende locaties.
- Het centrum bestaat uitsluitend uit antennes op verschillende locaties, zonder een duidelijk identificeerbaar hoofdgebouw.

Aandachtspunten voor infrastructuur

- Herkenbare lokalen, die organisatorisch één geheel vormen.
- Op minstens één locatie een ontmoetingsruimte van minimaal 90 m².
- Op minstens één locatie een aparte gespreksruimte.
- Rolstoeltoegankelijkheid als erkenningsvoorwaarde.
- Aangepaste verwarming, ventilatie en verlichting.
- Voldoen aan de brandveiligheidsnormen.

De specifieke brandveiligheidsnormen [↗](#) voor lokale dienstencentra zijn vastgelegd in het besluit van de Vlaamse regering van 26 april 2024.

Voor het (ver)bouwen van een lokaal dienstencentrum kunnen initiatiefnemers overheidssubsidies krijgen. De sectorspecifieke normen [↗](#) voor lokale dienstencentra staan beschreven in het VIPA-besluit van 13 december 2019.

Meer informatie over subsidies via het VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden) [↗](#) is beschikbaar op de website van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Lokaal sociaal beleid

Elk lokaal dienstencentrum is uniek en moet zijn dienstverlening aan de context van de buurt aanpassen. Verscheidenheid van de invullingen van de opdracht is net de kracht van de dienstencentra en wijst op de goede inbedding in de buurt. Het lokaal sociaal beleidsplan geeft hierbij richting. Het dienstencentrum levert input voor de inhoud van dit plan en draagt actief bij aan de uitvoering. Overleg en samenwerking met lokaal actieve verenigingen en organisaties zijn hierbij essentieel.